

Duurzame ontwikkeling (DO) moet soelaas bieden. Het is een concept waar vrijwel niemand tegen is maar:

1. DO is vaag

- Duurzame ontwikkeling wordt vaak gebruikt in betekenissen die helemaal niet zo duurzaam zijn. Het begrip verliest daardoor betekenis.
- We moeten evenwichtig voorzien in de behoeften van de mens 'hier en nu' en 'daar en later' (Brundtland) maar wat zijn die behoeften. Zie http://www.icis.unimaas.info/wp-content/uploads/2010/06/Oratie_vanLente.pdf Op bladzijde 26 staat: *"Het welzijn ... is de fundamentele behoefte van de mens."*

2. DO houdt weinig rekening met welzijnspercepties

De mondige westerling laat zich geen (vermeend) welzijn afpakken, hoe belangrijk het voldoen aan duurzaamheidcriteria ook mag zijn. Werkbare oplossingen zijn in een democratisch systeem moeilijk te vinden wanneer daar onvoldoende rekening mee wordt gehouden.

3. DO is eenzijdig

- Traditioneel predikt duurzame ontwikkeling de zondvloed. Met doemscenario's en overdrijving wordt het welzijnsargument via de omgekeerde weg bespeeld. Toch werken dergelijke negativistische benaderingen meestal niet. Al Gore heeft met zijn film *'An inconvenient truth'* uit 2006 wel veel publiciteit gehaald, maar niet zo heel veel bereikt.
- DO legt de klemtoon meer op verdelingsrechtvaardigheid dan op groei. De mens heeft sterk ontwikkelde gevoelens / ideeën over rechtvaardigheid maar deze komen meestal niet op de eerste plaats. Primair is die gericht op zaken zoals emoties, zijn ontwikkelingspotentieel, de naaste omgeving en de korte termijn. Die eigenschappen van de mens zijn ook terug te vinden in de politiek. Effectieve positieve strategieën zijn te vinden door hierbij aan te sluiten.
- Het concept doet onvoldoende recht aan het bestaan van waardenpluriformiteit: er is geen hoogste waarde bekend die ook breed wordt gedragen waar al de andere waarden zich naar moeten richten. Moreel denken leidt vaak tot wit zwart redeneringen in termen van goed en fout. Vanuit dergelijke posities is het moeilijk om tot breed gedragen oplossingen te komen.

4. De conceptualisatie van DO is gebrekkig

Uitwerkingen van DO geven veel inzicht en dat leidt tot goed onderbouwde ideeën op beleidsaspecten. Alles is echter met elkaar verbonden. Een evenwichtig beleid is gebaat bij overzicht maar dat is matig ontwikkeld bij DO en meer in het algemeen de politiek. *"Niemand let nog op de samenhang."* schrijft PBL Directeur in het blad Milieu 7-2014 of Milieuactivist Naomi Klein over de milieubeweging. *"We zijn nogal opgedeeld ... we hebben juist brede bewegingen nodig."* (NRC, 28 november 2014).

DO heeft al met al **gebrek aan doel en visie. Dat leidt tot problemen bij de operationalisatie en een beperkte effectiviteit.**